Karoliina Niemi 23.10.2019 64/19/L/A

Maatalousjaosto
kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto, eduskunnan maatalousjaosto, 25.10.2019 klo 08.00

HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020

Pyydettynä lausuntona valtion talousarviosta vuodelle 2020 Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

1 Yleisiä näkemyksiä metsätaloudesta

Metsäteollisuus ry tarkastelee talousarvioesitystä ja valtiontalouden kehyksiä vuosille 2020-2023 teollisuuden raaka-ainehuollon ja kestävän metsätalouden näkökulmasta.

Hallituksen keskeiset talouspolitiikan tavoitteet liittyvät työllisyysasteen nostamiseen, julkisen talouden tasapainottamiseen, eriarvioisuuden ja tuloerojen pienentämiseen sekä Suomen siirtymistä kohti hiilineutraalisuutta. Metsäteollisuus ry korostaa, että suomalainen metsäteollisuus ja aktiivinen metsätalous edistää jokaisen edellä mainitun tavoitteen toteutumista.

Hiilineutraalisuuden tavoitteessa on keskeistä vähentää fossiilista raaka-aineiden käyttöä. Siirtyminen fossiilista raaka-aineista uusiutuvan puun hyödyntämiseen on yksi merkittävä keino tavoitteen saavuttamisessa. Samalla työllistetään suomalaisia, tarjotaan puukauppatuloja sadoilletuhansille maanomistajille ja maksetaan veroja julkisen talouden käytettäväksi.

Suomen metsävarat mahdollistavat metsäteollisuuden kehittymisen entistä ilmastoystävällisempään suuntaan. Kehityksessä tarvitaan kuitenkin sekä teollisuutta, maanomistajia että kehityksen mahdollistavaa politiikkaa. Metsäteollisuus ry korostaa, että aktiivinen metsätalous on suomalaisen metsäteollisuuden raaka-ainehuollon perusedellytys. Toimivat puumarkkinat ja aktiivisen metsätalouden harjoittaminen mahdollistavat metsäteollisuuden tuotannon ja sen tuottaman hyvinvoinnin sekä uudet investoinnit.

Metsäpolitiikan tavoitteena tulee olla kilpailukykyisen kotimaisen puuraaka-aineen saatavuuden varmistaminen siten, että metsätalouden kestävyys ja metsien hiilensidonta turvataan. Metsätalouden kannustejärjestelmän ja hallituksen maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman tulee keskittyä metsien kasvun lisäämiseen aktiivisen metsänhoidon avulla. Aktiivisen metsänhoidon avulla voidaan lisätä samanaikaisesti kestäviä hakkuumahdollisuuksia, että metsien hiilensidontaa

metsäluonnon monimuotoisuutta unohtamatta. Ilmastonmuutoksen torjunta edellyttää, että Suomen metsävarat kehittyvät suotuisasti myös seuraavina vuosikymmeninä.

Metsäpolitiikassa on keskeistä tunnistaa myös metsien kasvavat tuhoriskit. Suomi on onnistunut aktiivisen metsätalouden avulla välttämään laajat metsätuhot viimeisten vuosikymmenten aikana. Jatkossa metsätuhojen ennaltaehkäisy vain korostuu entisestään.

2 Momenttikohtaisia huomioita talousarvioesityksestä vuodelle 2019

2.1 Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen

Talousarvioesityksessä ehdotetaan puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen eli metsänhoitoon ja perusparannustöihin 56,23 milj. euron rahoitusta vuodelle 2020. Myöntämisvaltuuden määräksi esitetään 44,0 milj. euroa. Esityksessä lisäksi todetaan, että kuluvan vuoden käyttämättä jäävän myöntövaltuuden osasta voidaan tehdä päätöksiä vuonna 2020. Näin ollen rahoituksen taso säilyisi kuluvan vuoden tasolla ja on Metsäteollisuus ry:n näkemyksen mukaan riittävä.
Metsäteollisuus ry kuitenkin esittää huolen siitä, että tiettyjen työlajien suoritemäärät ovat olleet huomattavasti alhaisemmalla tasolla viime vuosien aikana kuin metsätalouden tarpeet. Erityisesti suometsänhoidon myöntövaltuuden käyttö on ollut kuluvana vuonna hyvin alhaisella tasolla, joka heijastuu erityisesti tulevien vuosien suoritemääriin. Myös metsätieverkon kunnossapito edellyttää huomattavasti nykyistä suurempia vuosittaisia suoritemääriä. Lisäksi taimikon varhaishoidon suoritemäärät ovat alhaiset, joka pidemmällä aikavälillä heijastuu metsien kasvuun, hiilensidontakykyyn ja puutavaran laatuun.

2.2 Metsäluonnon hoidon edistäminen

Metsäluonnon hoidon edistämiseen esitetään noin seitsemän miljoonan euron määrärahaa vuodelle 2020. Määrärahaan esitetään oikeansuuntainen korotus, mutta METSO-ohjelman toimeenpanon seurannan perusteella korotus ei ole riittävän suuri, jotta ohjelmalle asetetut tavoitteet voitaisiin saavuttaa maa- ja metsätalousministeriön osalta määräaikaan mennessä.

2.3 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen

Talousarvioesityksessä momentille ehdotetaan myönnettäväksi 29,25 milj. euroa, josta osoitetaan 19,8 milj. euroa maankäyttösektorin ilmasto-ohjelmaan. Vertailun vuoksi kuluvan vuoden talousarviossa momentille on kohdennettu 6,45 milj. euroa ja vuoden 2018 talousarviossa 14,88 milj. euroa.
Selvitysosan mukaan määrärahaa käytetään mm. uusiutuvien luonnonvarojen kestävää käyttöä ja biotaloutta edistäviin kokeilu-, kehittämis-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin. Tavoitteena on parantaa luonnonvarojen kestävään käyttöön perustuvan kilpailukykyisen liiketoiminnan edellytyksiä. Lisäksi selvitysosassa

todetaan, että määrärahalla toteutetaan kansallista biotalousstrategiaa sekä maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaa maa- ja metsätaloudessa.

Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet jaetaan maatalouden, metsän, maankäytön muutoksen sekä läpileikkaavien T&K toimien välillä. Metsäteollisuus ry katsoo, että metsätoimenpiteiden osalta määrärahalla tulee edistää erityisesti kansallisen metsästrategian toimeenpanoa ja metsien kasvun lisäämistä. Metsä-, maaperä- ja luontotietoa parantamalla ja uusilla sähköisillä palveluilla metsänhoitoa voidaan edelleen kehittää positiiviseen suuntaan kestävyyden eri osa-alueet huomioiden.

2.4 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle

Talousarvioesityksessä ehdotetaan Suomen metsäkeskukselle myönnettäväksi 39,16 milj. euroa, joka vastaa kuluvan vuoden rahoitusta. Metsäteollisuus ry:n näkemyksen mukaan on valitettavaa, että metsäkeskuksen valtionapuun ei osoitettu talousarvioesityksessä korotusta. Suomen metsäkeskuksella on erittäin keskeinen rooli metsävaratiedon tuottamisessa sekä passiivisten metsänomistajien aktivoinnissa hyvään metsänhoitoon, metsien taloudelliseen hyödyntämiseen, hiilensidontaan ja monimuotoisuuden turvaamiseen. Erityisesti Suomen metsäkeskus tarvitsee resursseja kuolinpesien osakkaiden neuvontaan ja niiden metsätaloudelliseen aktivointiin.

Metsäteollisuus ry

Karoliina Niemi
metsäjohtaja